Negyedik évfolyam. 18. szám. Székely-Udvarhely, 1898. május 1.

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS AZ UDVARHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI DÍJAK: Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt. Papok, tanítók és községi előljáróknak egész évre 3 frt, a községi egyleteknek egy egész, községi és körjegyzőknek 2 frt 50 kr. — Egy példány ára 8 kr.
Megjelen hetenként egyszer: vasárnap.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos
BETEGH PÁL.

Hirdetés hirdetési díjszabás szerint, egy hasáb 7 cm. szélesen egy sor 6 kr. Egy hasáb 7 cm. szélesen egy sor 12 kr. Nyilttér sora 50 kr. Hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Hirdetések az egy részére elfogadott minden hirdetési iroda

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BETEGH PÁL könyvnyomdája és könyvkötészete (Kossuth-utcza), hova minden e lapot érdelő közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők. Kéziratok nem adatnak vissza.

ÉLT-E PETŐFI SÁNDOR

1883. MÁRCZIUS 23-ÁN?

(A „Petőfi-Társaság" különös figyelmébe ajánlva.)

(A „Székely-Udvarhely" eredeti közlése.)

A magyar lírai költészet királyának tünemény-szerű elmúlása, tragikus vége ma is nyitt kérdés. Oly sokan ugyfalkoztak már e tekintetben, oly gondos, fáradságot és költséget nem kímélő kutatások után állunk, hogy valóban merészségnek tartjuk az e sorok elején álló kérdésre igenlő felelettel válaszolni. Szeretteink karjaink közt maradt ki, megtört testtel, lélekkel kiserjék ökét utolsó utjokon s később mégis aligalig tudjuk elhinni, alig tudjuk magyarázni magunkat a keserű valóságról s akaratlanul keressük a czáfolatot. Ha pedig szeretteink a távolban, idegenek közt, a harczmezőn, zavaros korszakban, biztos hiradás nélkül vesznek el, akkor évtizedek multva is el meg bennünk a remény, hogy nincs minden elvesze.

Petőfi Sándor eltünése is egy oly tito's, melynek megfejtése most 50 év multva sem vesztett semmi fontosságból s ta tünöfélben van i», hogy valaha szinrőlszinre látszandó hazánk s büszkeségi, meg azt is nagy vivmányunk tartanók, ha biztos adatokat szerezhetnék élete befejezéséről, esetleg a sejtsvári csata után ütött sorsáról, működéséről.

Doklicsár Dénes kazoli (Szolnok-Dobokamegye) ál. isk. igazg.-tanító é'ete egy episodjának a leirását küld tieb-lapuknak, melyből ugy látszik, hogy *Petőfi Sándor 1883. évi márczius 23-án még élt*, vagy legalább annyit tudy gyanitni el lehet belőle, hogy ama *magyarnak remete*, ki a bosznai hegyek közt hurcoltodott meg, magyar ember volt, ismerte a sejtsvári csatamező vidékét és magát joggal, vagy jogtalanul Petőfi Sándornak adta ki.

Most pedig ataljuk a szó: Boldizsár Dénesnek, ki „*Kataonai naplójából*" czim alatt következőleg ir:

»Az 1882. évi boszniai occupatio befejezésére, mint tártalékos bakát, engem is Zilahról, hol nevelőköttem, szolgálatrételre a Lajos bájor herczeg nevét viselő 62. gyalogezredhez behivtak Maros-Vásárhelyre.

Alig érkeztem meg délelőtt, már a délutáni vonattal több mint hétszázan indultunk Bosznába.

Hogy az 1882. év december 23-ról kezdve mi történt velem, miket kelle kiállanom, azt most elhallgatom; csupán ama menetelésünkre térek, mely *Gorazdától Focsa felé 1883. márczius 23-án* történt.

Ezredünkből a 3. zászlóelj volt kirendelve, hogy Gorazdától a hegyeken keresztül előőrsi szolgálatokat téve, Focsára menjen. 10. századunk parancsot kapott, hogy mint elővéd haladjon előre.

Vanku nevű századosunk nekem, mint *őrvezetőnek* azt parancsolta, hogy *válasszak magamnak 12 társat* és álljak velük eléje.

Midőn a parancsot teljesitettem, századosom egy katonát szintén adott kezembe, — rámutatván a *Vebro-Bardo* nevü hegyre — röviden azt parancsolta, hogy mint jobb oldalvéd induljak el és 8 óra alatt a századdal a hegyen találkozzam.

Mikor a katonai rétegben kijelölt ut irányát és környékét megnéztem, szivem elszorult, hogy az *erdőségen* keresztül kepes leszek-e századommal az összeköttetést meglartani

Két órai menetelésünk után a hegyoldalon *egy inkább* **kunyhó**, *mint ház formát láttunk*, melyet a kapott parancs alapján *át kellett kutatnunk.*

Mily nagy volt a meglepetésünk e kunyhóban odaérkezésünk után! A kunyhó ajtója nyitva volt s benne **egy ősz**he **indult, magas, sovány férfi ült, kinek testét fekete, durva posztóból készült, földig érő kabát burkolta, mely a derekán** — mondhatom — **kötéllel volt összekötve. Meglepett, hogy a falon fehér nyirfakeresztvolt.**

— Dobsa vicea! Comsia! (Jó napot barátom, komám!) köszöntéssel mentünk be hozzá.

— Guten Tag! — válaszolt.

— Können Sie deutsch?

— O ja!

Látva, hogy sántitva beszélek németül, kérve kéri, beszéljek magyarul, mert ő *magyarul is jól tud.*

Erre mi ezer meg ezer kerdéssel ostromoltuk, melyekre *szivesen válaszolt.*

Mily nagy lett bámulatunk, mikor elbeszélte, hogy ő **magyar. Bem tábornoknak egykor kedvelt katonája volt és a segesvári gyászos utközet után, mint sebesült majd egy évig volt ápolás alatt egy alsó-boldogasszonyfalvi** (Udvarhely vármegye) **öreg ember házánál, hol a szegény asszony őt, mint saját fiát ápolta, gyógyitgatta és siratta, őt képzelve elesett fiának.**

Kérésemre mellém ülött és jött velünk az utat megmutatni, mig azt a helyet elértük, honnan kezdve az utat nem téveszthettük el. Ez alatt a következőket beszélte:

A segesvári szerencsétlen utközet alkalmával látva, hogy Bem kevés, de elszánt csapata hátrálni kezd — a harcz hevében elszakitan rohant a harczvonalba, de az orosz kozákok csakhamar oly mélyen és tőlé lehjen sebesitettük meg, hogy eszméletét vesztve esett el.

Hogy hogyan és kik vittek öt egy patak melletti fűzesbe, közel egy kis hid mellé, nem tudja; csak azt tudta meg később — elbeszélés után, *hogy* **amaz éjjel három székely asszony egy tehenes szekérre tette és Alsó-Boldogasszonyfalvára vitte.** *Ez alkalommal is az úton portyázó kozákok ugy öt, mint a szegény asszonyokat bántalmazták.*

Csaknem sirtam vele, mikor **jobb kege megesonkitott ujjait** megmutatta, *mikor a hazuszeret hevével emlitette, hogy a szabadság eszméjéért hagyta el* nejét és fiát. Zokogott, mikor keserü lemondással beszélte, hogy **nem tér soha haza, hisz az, kit legjobban szeretett édes hazája után, oly hamar el tudta feledni. . . .**

— *Mit is keresnék otthon én,* — folytatá — **kit lsten arra teremtett, hogy nemzetem vérét, szivét felizgassam, fegyverre szólitsam** *akkor, midőn örültség és Isten segitségében való valmerő elbizakodás volt arra gondolni is, hogy hazám szabadságát annyi ellenségével szemben ki lehet küzleni? De mit beszélek? Isten segitett; csak* **a hatalom utáni versenges,** — itt gonosz lelkünek czimezte Kossuthot és Görgeit — **önzésük buktatott el, mert önérdekuk elsöbb volt, mint a haza szent ügye. . .**

Ekkor megint könnyel teltek meg szemei s jó ideig nem szólt . . .

Mikor lőcsel voltunk egy hegytetőhöz, illetve felértünk egy domb tetőre, megmutatta nal a *Vebro-Bardo, megölett, megcsokolt s labitja szebéből egy latin* „Fructus Hyemales" czimü imakönyvet adott e szókkal:

— **„Ösém! Imádkozzál a testben, lélekben megtört Petőfi Sándorért."**

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

E sorok letisztázására sokszor elhatároztam magamat, de mindig abban hagytam, azt gondolva, hogy az en remete-barátom esetleg hypocondriahan szenved és csak képzeli magát Petőfi Sándornak.

Eddig tart Boldizsár Dénes leirása.

Most legyen szabad röviden ez ügyről kifejeznünk nézeteinket, mely alkalommal sietünk kijelenteni, hogy a Petőfi-kérdés ujeuszerű tárgyalását ama szavakat tartjuk, melyhez a vizbehalo kapaszkodik, de mégis tárgyaljuk, mert *13 tanu fogadatoltatott* ezen ügy a bakár nagyenyesnek tartjuk a dolgot, még sem tekintjük egészen olyannak, mely felett napirendre térhetnénk.

Legelőször csodálkozásukat fejezzük ki az iránt, hogy Boldizsár ur 15 esztendőig tartotta az asztala fiókjában egy episod leirását, melynek idejében való közlése és a bizonyosság megállapitása országos érdek. Tegyük fel ugyanis, hogy ama remete előadása megfelelt a valóságnak s Petőfi hosszabb ideig gyógyult, rejtőzködött Alsó Boldogasszonyfalván s ez idő irtózatos napjai, hetei, hónapjai az ő lángoló honszeretelmét mérhetlen embergyülöletté változtatták át, melly arra kényszeritette a lángelkű költőt, hogy elhagyva családot, kiszorulva házából, megiszonyodva az élet igazságtalanságaitól, meghasonulott lelkét az eldugott Bosznia egyik erdejében rejtse el: az a Petőfi mindenről lemondhatott, de a lunthos időkinkt vissza kellett térjen. Ha Petőfi 1850-tól 1883 ig semmit sem irt volna, akkor Boldizsárék egy örültnel találkoztak volna, ki keserű érzelmeinek kifejezést adni, birálni, élete egyik kritikus episodját előadni, sőt nevét megmondani sem tudta volna. Hogy azután mi történt Petőfivel, esetleg irodalmi hagyatékával a legközelebbi 15 év alatt, azért ama 13 férfi a felelős, kik elmulasztották tapasztalatairól az igazság felderitése érdekében az illetékes köröket figyelmeztetni.

Mi a legkevésbé sem kétkedünk ama 13 férfi jóhiszeműségében s hiszünk, hogy hallgatásukat az urakodó nézetek, gyanitgatások által okozott bizonytalanokdásuk okozta. Most azonban nyilvánosan kérjük Boldizsár urat, szives tedjék ama remetéuek lehetőleg pontos személyleirását, az együttöltik legapróbb részleteit is vetünk közöltül; nyilatkozni arról, hogy ama remete arcza, megjelenése — számitásba véve a korkülönbséget — megengedi-e, hogy a személyazonosságra következtessünk lehessünk? Petőfi alakja oly ismeretes mindnyájunk előtt, hogy előbbi kérdésre a felelet már azért sem látszik lehetetlennek, mert elhizás sem vetkeztethette ki fiatalkori alakjából. Társalgása, megjelenése, viselkedése általában és részletében épp eszü, igazmondó embert árult-e el, vagy azt a gyanut ébresztette, hogy képzelődével, vagy csalóval állunk szemben? Megállapitandó volna a katonai térképen az a pont, hol a Petőfi kunyhója 15 év előtt állott. Kérjük, közölje velünk ama 12 férfi nevét, — lehetőleg lakhelyükkel együtt — hogy közelebb az esetek megismertetése czéljából azok emlékezetéhez is fordulhassunk.

Az emlékül kapott „Fructus Hyemales" kézirat-e vagy nyomtatvány? Előbbi esetben vajjon nem a Petőfi keze irása; utóbbi esetben pedig nincs-e rajta a név aláirása vagy más széljegyzete, melyből a személyazonosságra következtetni lehetne?

A találkozás első jelenetét léektanilag megfejteni nem tudjuk.

Ama remétének ugyanis — legalább hirből — tudni a kellett az Ösztrák-Magyar occupatioról. Előzékenység volt-e az erdő lakójától, hogy az idegen katonák horvát köszöntésére németül válaszolt? Nem tudta-e, hogy a magyar illetőségű ezredek katonái magyar nadrágot viselnek? Vagy azt gondolta-e, hogy a nevtelen hősök ivadékai 35 év alatt elfeledték a „Talpra magyar" nyelvét? Vagy nem akart horvátul és nem mert magyarul szólani, mig vendége neatatiszégéről meg nem győződött? El lehet-e képzelni azt a vihart, mely kitört ama remete kebletben — ha Petőfi volt — 35 évi pihenés után, midőn ujra megesendülni hallotta azt a nyelvet, mely neki oly kedves volt, midőn mintegy megifjuhodva látta maga előtt ama székelyeket, kiknek Ö mondotta egykor, hogy „Nem mondom Ön előre székelyek. . . "

Boldizsár leirásából ugy látszik, hogy a 35 éves jég egy pillanat alatt felolvadt, bizalma felébredt, emlékei felujultak, szivesen foglalkozott azokkal s előtünk állott a férfi, ki szeretni is, gyülölni is tudott, de csak egészen.

A remete elbeszélése szerint Petőfi ismeretlen emberek elesése lelyéről „egy patak melletti fűzesbe, közel egy hid mellé" vitték, honnan még »amaz éjjel harom székely asszony egy tehenes szekérre tette és Alsó-Boldogasszonyfalvára vitte, hol unajd egy évig volt ápolt alatt egy öreg ember házánál.«

A segesvári Petőfi-szobor felállitása alkalmából a Petőfi-Társaság, a szoborbizottság s hosszu időn keresztül magánosok is — többek közöt Kossuth szellemtelben álló fiispánunk atyja nénai grófi Haller József alapos kutatásokat hajtottak végre ama czélból, hogy megállapitsák a nagy költő elesésének helyét. Ez többek vallomása alapján nemi bizonyossággal sikerült is, de azt megállapitani nem lehetett, hogy Petőfi elesése helyén tényleg meghalt-e s mi történt a testével?

Boldizsár adata tehát folytatása volna az eddig felderitett tényeknek s pár sorral ismerteti egy fájdalmas emlékü év történetét.

Petőfi jellemében a hála érzete oly sokszor és oly szépen nyilatkozott meg, melyet meggondolva alig képzeljük el, hogy ama három asszonynak — megmentőinek — és ama pár ember — nagy szólván fogadott szülőinek — nevét kegyeletlel meg ne emlitette volna, sőt ne is izent volna nekik egy hálaszót.

Ha e feltevés áll, akkor nagyon óhajtandó volna, hogy ama 13 szerencsés, kiket sorsuk Petőfi utjába vezetett, emlékeik vagy jegyzetéik alapján közkinccsé tehetnék ama jöttevők nevét: e az által alapul szolgálhatnának a további kutatások eszközöltetése czéljából.

Vizsgai díszes kiállitásu urlapok 100 darabonként 45 krért csakis a „Székely-Udvarhely" kiadóhivatalában kaphatók. Vidékre bárhova postán, a pénz előleges beküldése esetén bérmentve.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Addig is nagyon fontos volna megtudni, hogy Alsó-Boldogasszonyfalván volt-e egy fár oreg ember, kik a segesvári czata utan hosszu idöu keresztul fink gyanánt ajoltak, gondoztak egy emberi, kinek jobb kezén meg voltak csonkítva az ujjai? Ha ez igaz, kik vitték hozájuk a sebesülteket? Ámonyi ideig élvezte vendégszeretetüket, mikor, miért, mi módon és hova távozott el tőlük? Soha se tudták meg eltávozott apóttjuk kiletét? Ismerve a remete vallomását, tel tudjákétenni a boldogasszonyfalvi epik temetőben a beszélcsöröl, megjelenéséröl, hogy az Petöfi volna? Látszott a rajta, hogy a magyar göy elbukása öt különösebben lesujtotta s hogy az uj rendszerrel nemcsak kiléköllini nem tudi, söt kerüli a találkozást annak alkalmazottjaival?

Azt hiszöm, hogy egészen felesleges arröl is szólani, hogy Bosziniában a Gorazdáröl Focsa felé a Vebro-Burdo hegy irányában vivö uton az illetekes kröök, leginkább a Petöfi-Tirsesag — volna hivatott alapos nyomozást meginditani a tizenhárom szemtanu katonátöl még beszerzendö adatok alapjáu, hogy a mi remeténk kiléttöl, sorsát megállapitani lehessen, hogy ha valóban Petöfi volt volna, akkor ennek vagy halva haza hozni, esetleges irodalmi hagyatékát az enyészettöl megmenteni lehessen.

Félreértések kiker-lése czéljaból ismöttelten kijelentöjök, hogy feltevéseimet épen nem vezetnek mineket vérmes remények. Lehet, hogy a Petöfi tragoediá örökre betejezetlen marad, de mert Petöfi oly kincse a magyar nemzetnek, kit a kegyelet legszebb jelevel kell kröül öveszünk: megbocsáthatatlan bünnök tartunk minden közöny, vagy a legkisebb nyomot s a siker legkisebb reményével fel nem használ. E nyom egy tanu leirása, ki 12 társára hivatkozik s igazolja egy erdei remete nyilatkozatát, ki három alsó-boldogasszonyfalvi asszonyra és egy öreg fár emberre, mint megmentöire hivatkozik. Még abban az esetben is, ha sma remete nem volt Petöfi, érdemes volna kiléröre világot deriteni, mert bizonyos, hogy magyar ember volt és ki tudja ki rejtezett ama darócz mezben? . . .

Tagadhatatlan, hogy mujhenem lehetetlennek tartjuk, hogy egy Petöfi Sándor oly hosszu ideig, söt vöglegrejtve maradhatott ama kis faluban: de akkor sok lehetetlen volt lehetöseg és fordítva; igaz, hogy döbbenödöm a vizsgálatok — tudtunk szerint — nem volna Alsó-Boldogasszonyfalvára kiterjesztve.

Végre meg köt dolgot akarunk az ügy érdekében megmöndani. Egyik czék közöl, hogy ezt a tárgyat kedtünk ki a nyomozás módjának a kérdésének részletesebb tárgyalására, hogy alsóboldogasszonyfalvi és környöbeli olvasóinkat és érdeklödöknek megköönyvitsük ezeket tesödö lépéseket. Másik pedig, mit felemlitünk az, hogy köszönettel tartjuk fel nyujtó lapjaink egy pro, mint contra a vélemények tisztázására, söt különösen felkérjük az érdeklödöket, hogy adatikat rendelkezésünkre bocsátani szivesködjenek, mert csak igy lehet talán e homályos ügyre világosságot teremteni.

Városi képviselet közgyülése.

Városunk képviselötestülete — mint lapunk mult számában is jeleztük — a april hó 22. és 23-ár tartotta ez évi elö közgyüléset Kassay P. Ignác polgármester elnöklésével. Jelenvoltak a tisztviselök közül: Gálffy Endre főjegyzö, Demeter Dénes, Solymossy Lajos tanácsosok, Szombathelyi Lajos főkapitány, dr Kassay Albert tiszti ügyész, Benkö Dezső számvevö, Lakatos József pénztáros, dr Valentsik Ferencz tiszti ügyész; a képviselök közül: dr Kovács Mór, Bedö Ferencz, Borosa Károly, Florián Bogdán, Gál János, Gönnö Lajos, Gyarmathy Ferencz, Gyertyánffy Gábor, Györffy Titus, Kocz Áronn, dr Lengyel József, Pálfti Károly, Persián János, dr Solymossy Lajos, Szenkovits János, dr Szabady Ferencz, Szabó Ferencz m. Gyertyánffy Albert, Bonkó József, Balint György, Blaky Miklós, dr Nagy Sámuel, Bálint Miklós, Sándor Mózes, Fülei Dénes, Solymossy Endre, Pap Z. József, Reiner János, Sö Gáspár, Simó János, Szabó Ferencz, Szentes Gábor, Szigethy István, Tibál Gergely, Tamás Lajos stb.

A gyülést polgármester félévi jelentésének elöterjesztéssével — melyet tudomásul vettek és adatainál fogva, jegyzökönyvbe iktatását elhatároztak — nyitotta meg. A pöttárgyszerzési pontjai bemutatása után a megválasztott és tetelöszére folytán a közigazgatási biroság döntése értelmében oszsaoltitott városi képviselök (dr Valentsik Ferencz, Fülei Dénes, Szakács Gyula, dr Nagy Samu, Bedö Ferencz, Solymossy Endre, Sö Gáspár, Sándor Mózes, Bálint György, Szentes Gábor, Tamás Albert, Tamás Lajos, dr Blaky Miklós rendes, Csép Ignácz, Bod Károly, Szorger János pöttagok) névsora tudomásul vétetett. A timár, czimadia, szücs, mészáros és fazekas tárculatok árucsarnokba vonatkozó kérczek, mint leirat tudomásul vétetett a 30 nap n ulva összehivandó gyülés tárgyaságra utasitottak. A fogadó, vendéglö, kávéház és kávéipart özökre vonatkozó szabályrendeket módositattatott s a záróra ejjeli 12-czikat lett megállapitva. A bérkocsi ipar szabályrendeste szintén módositatott. Elöterjesztette az uj városháza épittetö bizottság eddigi muködésére vonatkozó jelentés s a lapunkban már ismertetett dijkiosztási javaslat elfogadtatott és Gyertyánffy Gábor képviselö kivételével az eddig tett intézkedéseket egyhangulag tudomásul vették; megbizván a bizottságot, mely eddig is a legnagyobb buzgósággal muködött, a további lépésekre ujabban is. Polgármester elöterjesztésére a tanács véleménye értelmében, a szombathelyi alsó rétet városi sétatérül véglegesen alakitja a tanácsot minden eléjöttes munkálatok és tervezetek megtételére utasitja. A város utczakövezésére vonatkozó bizottsági jelentés s a Ferenczi Lajos vállalkozóval ujabbi egy évre megkötött szerződés jóváhagyattott és az 1896. s 1896. évi zárszámadások az állandó vizsgáló bizottsághoz lettek utasitva.

Másnap (23-án) Sándor Dénes városgazda 1896. évi számadásai a rendes, s tanácsi által elöterjesztett helybeli ökröntes tüzoltó-egyleti 1894., 1895, 1896. és 1897. évi számadásai s az 1897. és 1898. évi költségvetések a dr Nagy Sámuel elnöklésével Hlacky Miklós, Szigethy István és Szabó Ferencz m. tagokból álló bizottsághoz utasittatnak. Városi árvaszéki elnökökül Soó Gáspár, Hlacky Miklós, Tamás Albert, dr Nagy Sámuel, Szigethy István és Gál János egyhangulag megválasztattak. A városi tanácsi adat máosdszori gyülés alkalmával elöterjesztett Szent-Imre- és Királytuczák ajtárója megvizsgálva vonatkozó utbelyvárakkal egyetemben a tanácsi jelentés tudomásul vétetett. A tanácsi szavu jelentése, hogy a jelen évre Pavelka Mártonnál 8 frt évi díj, illetve a jegnek klönkent való kiszolgáltatása iránt szerződést kötött elfogadják, és egyszersmint jóváhagyásul tudomásul jegyezni beálltik s utasitják. A tanácsi véleménye szerint a bikaszavári sikotnéna intézetnek és Rápolthy Károly mütakacsnak 50—50 frt. egyszersmindenkori segély lett megszavazva. Szabó Ferencz mészáros és társai kérése a kőöreszétörö vashámelyek iránt kötöttszerződés kozóság elutasittatott. Bucsi Lajos kérése, melyet a varutczai töltczaba vezető dévtsczéjtes lejáró eladása iránt adott be, a jövö gyülésre halasztatott. Kovács Ferencz kamarabeli lakos czélja a Szabó Dénes utczai szelö lemondatát tudomásul vették s miután az uj szabály értelmében a házi- és adópénztár elkülönitendö, a munkálat kerosztivöleg Gálffy Endre főjegyzőt a kéjvöltöttek bizottsága — melyet a jubius ünnep az egész hivatal reformálásával s vezetésével megtiza. Egy alkczelö beálltása szintén elhatároztatott. A tiszti nyugdij-alap biz. tagságról lemondott Gyarmathy Ferencz helyett Soó Gáspár lett megválasztva. Kocsics Antal telepedésére a polgármester és a tanácsi véleménye alapján Zakariás Antal képviselö segi jogát megvonta és helyébe Csép Ignáczot rendes tagul czéljeztette. A vármegye gazdasagi egylet közvetitésével Bonkó Dénes, Szigethy István és Gál János kinosár fizet. — megvásárolt tehér tenyésztika árának részletfizetését a képviselet helybenhagyja. Az anyakönyvvezetöség önállitodása s az azzal járó sok teendö megszélése az elhanczitöszége irnoki állás rendszerüsitése iránti lépések megtételére, az anyakönyvi kivonatok s helyettesének magasabb tiszteletdijak eszközésére a tanacs utasitva lett.

Az uj városház tetkének vásári szerződése miniszteri jóváhagyást nyervén, a vármegye föispánja elrendeli, hogy a 18 ezer 925 frt vetésarányt kivetö lapok a kiviselet, melyre elhatároztak a kölcsön ujjan való fedezetet s ily irányban az épittetö bizottság egyhangulag megbizatott. A vármegye föispánja utasja, hogy a kereskedelmi miniszter az alt. kö- és egyenegyes szakiskolai 27,500 frt kölcsönt és az iskola czéljainak megfelelö ingyenes telek fejében hajlandó atadni. Ez ügy lebonyolitására polgármester elnökletével dr Solymossy Lajos, Gyarmathy Ferencz, Pap Z. József és Gönnö Ferencz m. képviselötöbbszöröi tagok kiküldettek, s elhatároztatott, hogy 1899. végéig a vételár fedeztessék. A városi tanacs hivatalszolgálnak nyugdij jogosultsag szantó kérése az alap cseksétysége miatt elutasitatott. Czimuntoki Dénes czimuntoki havi 5 frtos törlesztésére 40 frt eléleg engedélyezetett.

Végül pedig Kassay F. Ignácz polgármester az elnöki széket átadva Demeter Dénes tanácsosnak, a teremből elhagyott s felolvastak a polgármesteri állásra beadott pályázatok. Az elöterjesztett érdekes és történetekben gazdag bucsuiveket, melyek a jövö jelen számában terhjöny miatt nem közöltettünk. A polgármester bucsuczjára dr Solymossy Lajos kir. törvszk. igazgató, a város képviselö meghatóan mondott köszönetet a lisszan munkálkodott s tudva-vaja a közgyülés jegyzökönyvilog is kifejezte elismerését, melyet kivonatban közöltek Kassay polgármesterrel. A polgármesteri hivatal átvétele e s átadásával Gyarmathy Ferencz, dr Nagy Sámu és Sö Gáspár képviselök bizattak meg s a helyettesitö szint a vármegye alispanját rendszivali közgyülés összehivásra felkértek. A jegyzökönyv hitelesitését dr Nagy Samu és Sö Gáspár tesztettek.

1848. április 11-ike a vidéken.

Tekintetes Szerkesztö ur!

Az agyagfalvi rétre tervezett ünnepélyünket mégsem megtartottuk. Délig már korán reggel lenyegetöleg tonyrakta a ködös, esös idö, s ugy látszott, hogy azért reményeseget valunk. Egy órakor pontban el is indultak harangszóval mellett zászlók alatt, Bögözböl zenekar és nagy közönség által kisérve, Mátisfalva, Csép, Ignácz, Bod, Magyarós és Csépfalva felöl. Ugy szólt ölnek. Ekkor már szünöb meg szünöb-csappokon kezdet hullani az esö. Mire a helyszinén felsallottak zászlókat diszitett csonos szönöki emelvenyhez érkeztünk a szakadó esö miatt nem megesztetö kezdö, az omlö esö elöl a kezeti malomban szerezett menedéket, s az ünnepélyt megtartani itt sem lehetett. A nem messze levö agyagfalvi templomba mentünk. Igaz mint vart had, de ösöggelve nem, meglogyva is kevés mértékben. Ugy a templom, mint a kis terem zsuffa volt a közönséggel, hogy nemelyek a karzatok lezsakadásitól is tartottak. Künn meg mindig omlott az esö, lenn szonban a hazafiasg fényes sugarai ragyogtak. Kis Károly agyagfalvi iskolai czép szabaz szinre lelkuz, kit az egek uráljoz, a magyarok Istenihez. Lejjes János bögözi ref. lelkész mindvégig lelkes hangon tartott s az ünnepélyt mélto képen apoesztrofáló, szivhaz szólló megnyitó beszédeutan Kerestes János bögözi ali. tanitó szavalta hazaszeretö szép versét „Ne ölj!". Veres Ferencz bögözi ali. igazgató felolvassa következett, ki lelkes és lendületes szavakban mottatta az 1848-iki eseményeket. Mire a bögözi iskola növendéki szivokat megtöltö szavaival szavalta — „Ó hazám! dal"-t, vallóan érezttük a hatások alatt, hogy lelkünk a hazafiasg templomává változott. Most bögözi Biró Berta valósággal elragadta a közönséget, oly szépen és megkapóan szavalta „A hazáz ez. költemenyt. Pedig tudomasunk van róla, hogy a gyermek csak szorultságból lett elöállitva, mert kinek szavalni kellett volna, az ezö elöl haza ment. Annyi bizonyos, hogy jó tanitójának szól elöi szorban o meglepö sikor. Ezután rendre lépteek a pollumra egy agyagfalvi „Mi a haza", egy magyarós „A magyar szavár", egy mátisfalvi „Ó hős fiuk", honleanyok legyetek-ez. költemenyek elszavalására. Mindenik beszullest szerzett közönségünk, tanitójanak s mindenek fellett szépen jelezte azon iránytt, melyet a gyermeki szivek kipezsendö követni kell.

Erre az ünnepély egyik legszebb részét jutott „az agyagfalvi réti történetesnek ismertetése. Következett Gyerkes Mihály agyagfalvi tanitó által. Mindnyájan nagy érdeklödéssel hallgattuk szép felolvasását. Hogy Gyerkes a helyen már hányszor gyülésezett és mind okobbkal. Az 1848-iki egy October szép napon tartott gyülés leirása valóságaj büszkéké tett, hogy azok a lelkes honfiuk a mi ösunk voltak s mi is székelyek vagyunk. Egy egy akkor az elö öreg szemjöben levöket láttunk megjelenni Bizony a székelysig s általában a magyar nemzet e helyet tsöbb figyelemre méltatlanná.

Ösünk iránti lelkesedésünket hatásosan fokozta Boke Albert magyarósi tanitó „Kik voltak a honvédek" cz. vers sikerült elszavalásával. Majd az összes iskolák növendékei „Föti dalát-t énekeltek, mire Hegyi Zsigmond erdemes agyagfalvi kőrjegyzö olvasta fel a szinten magy érdekelö hallgatott „Agyagfalvi gyülés episodjá" cz. alatt összeállitott rajzát. A közönseg lelkesen és méltóan éljenezte.

Erre Mester János mátisfalvi ref. lelkész igen ösinö cz fellesen elfadott gyujtö beszédjét bezárta az ünnepélyt. Végre a rendezö bizottság elnöke a felállitandó emlék érdekében adakozásra hivta fel a közönséget. A szózat lelkesitö hangjánál, melyet mindnyájan emelkedve hallgattak el a templomot. A templom elöt Hegyi Zsigmond pazarzata tekintetes intézetnek. Adakoztak is „szépen. Remöljük is, hogy ezen ügyért szöles e hazában meg sokan fogjak lelkesülni és tenni.

X.

Városunk egyik legégetöbb ügye.

Köztudomásuvá lett, hogy a nagymöltöságu kereskedelmi miniszter ur, ki e hó 8-ikán egyszersmint szakiskola czéljait ki nem elégitö jelenlegi épületét kitöviteni, esetleg a helyett ujat szándékozvak épiteni. Ujat szomban csak az esetben, ha jelenlegi épületét értékesitení tudja.

Mióta a tanács értesitö e szándékáról, azonnal rendkivüli közgyülést hivott össze s kitüzte tárgyalásra ez epletének a városi elemi fiuskola czéljara való megszerzését.

Tekintettel az ügy sürgös voltára, a város égetö szükségeire, határozatilag kimondotta, hogy a nevezett épület megszerzését elveszi elfogadja s azonnal egy, az ügyben erö fel-akadó bizottságot küldöt ki, melynek feladatja az épületet tanügyi czéljaiban átvizsgálni, ha a város czéljainak megfelelö-e. Tovabba utasitotta a tanacsot, hogy a szabalyszerü uton eljárva, tudja meg, hogy a kereskedelmi miniszter ur mint felelös kezelö akart volna hajlandó átengedni, kimondtuk egyszersmint azt is, hogy a helyett, melyet az illetö iskola czéjaira a város alott vott, hajlandó lenne megfelelö értékü más telket adni.

A most felolyt közgyülésen elöterjesztett a miniszter határozata mely szerint a 27,500 frt. s megfel ö telekért azonnali fizetö mellett hajlandó a varosnak eladni.

A minthogy tetszetes is, a képviselötestület véggegye tudomásul uso hoztatott, azonban a bejelentö tanacskozmány tárgyává tette, de a köveset art tudósgonak tartva, érlemleges tárgyalások folytatására a polgármester elnöklete alatt egy bizottságot küldött ki. E bizottságnak megszam is tagja vagyok.

Sokat hallottam a szomszédos helyeken, ugyakeztem, mielött a tárgyalásokban való részvetére felhivatam volna, saját szemeimmel megygyozdni a jelenlegi állapotok felöl.

Ezt azonban könyvebben tesztem, mert mint iskolaszaki tag kötelessegemnek teljesztetem. Sajnálattal kell beszalnom, hogy e helyiségben csak most látogattam meg elöször.

S mag kell vallanom: a bámulat s részben a szégyen és sajnálozás érzete fogott el, mikor láttam, hogy az a 115 gyermek, varosunk jövö nemzedéke, milyen rouda, életveszélyes helyen kell, hogy mételjuzes egészségét; kell hogy hallgassa tanitója tanitassa a szép és nemes dolgokat a szegyenkö egészen ellentétes tapasztalatokat. A hallottak után elvoltam készülve a legrosszabbra, de enyirére meg se!

Bizonn valamire vaö oszlási igyekszik, hogy ösitö tiszta tartsa, kellemesö legye, öva meg ovei nek egeszségét. No hiszon lesz is annak eredménye ha aztan gyermekuinkak a nap leletekeny reszét, ityen helyen kell eltöltenök? Hát latnak az igen tisztelt szülök, hogy hova járnak tanulni? Meg hiszem, hogy egy pillanatig is nabozsnak abbol hatarozztatnak, hogy többet sosa oda nem küldik Nem hiszem, hogy szelö-e hazaban leme valamire vaö kötöszö, melyben gyermekeinket, ezen szégyenüesebben lenne elhelyezve, mint a miénk.

Végtelenül ösödakozom, hogy az igen t. varosi fö orvos ur, a ki a közegészségö és közösztasag legfö elöszöre, mar rig be nem czenkatatta. Hiszem, hogy ha istálló viszonylag olyan volna, mint ez iskola, mar rég megesett volna szive szegény pároinak sorsai Uram, latogassanak el oda! s piruljanak el, hogy a vaö szamt meri rolunk allitani, hogy mi kulturviros vagyunk. Szégyelik magukat, hogy vaö szamt meri emlegetni, hogy varosunk a tudomanyok otthona, hogy mi Magyarorszag ötthonje vagyunk!

Nem csodalkozom, ha varosunkban — ha latszan mostanabban vaö szorvaszon — mindenyesen fel-felüli fejét egy-egy járványos betegség, hisz tessek megnezni a fertöö-anyag telepet!

Ha valahol gondot kell forditanunk a tisztasagra, ugy az ilyen apró nepsegek gyülinyeit kell igaz értelemben tisztan tartanunk, hisz az aprósagok a legtöbb gyakorlatbak mindenöle ragályozas iránt.

E látogatason megerösitett azon mar rég hangoztatott nezetemben, hogy itt segitenö kell. Csodalko-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

zom, hogy tanügyi hatóságunk már eddig is szigorúbban fel nem lépett; de hiszem, hogy figyelmét nem kerülte ki a ha tán még is megürülnek volna, hiszem, hogy ezután ismerni fogja kötelessége!

Távol legyen tőlem, hogy a polgárság terhére szeretnék dolgozni, de tisztelettel felhívok minden szülőt, ne sajnálja egy pillanatát vetni gyermekei iskolájára, mert ha megtesszi, bizonyos vagyok benne: czukorral, reábeszélés nélkül rájön, hogy ez az állapot tarthatatlan; tarthatatlan pedig azért is, mert megfelelő helyiséget még beszélni sem lehet.

Jól van, építsünk városházát! De ne az legyen első s legfőbb gondunk, hanem az, hogy legyen gyermekeinknek tisztességes iskolájuk! Nem mondom én azt, hogy minden körülmények között vegyünk meg a felajánlott épületet, hajlandó vagyok ui. egészen e czélra emelendő épület építése is beleszámi, de ne halasszuk tovább, mert önmagunk s legdrágább kincseink, gyermekünk ellen követtünk el hibákat vétket, bünt!

Dr Solymossy Lajos.

TANÜGY.

— **Meghívó.** Az udvarhelymegyei róm. kath. általános tanitó-egylet »Havasalyi fiók-köre« ezavi szerint rendes gyűlését folyó évi május hó 10 én d. e. 10 órakor Márcifalvan tartja, melyre a fölisztelendő plébános az igen tisztelt tanitó urakat és tanügybarátokat tisztelettel meghívja az elnökség.

Irodalom.

„**A kegyelet oszlopa**" cz. munkára kibocsátott gyűjtő iveket kérjük kiadóhivatalunkhoz minél előbb beküldeni, hogy a nyomtatandó példányok száma felől tájékozást nyerjünk.

A »**Zárda Őrdöge**« cz. alatt Városy Mihály tanártól szeczázicés leleplezésekot tárgyazó társadalmi regény jelent meg Szegedon Gönczi I. József könyvkiadónál. Ára 80 kr.

Kérelem. Mindazokat, kiknek a »Székely Történetek« czimű művem előfizetési felhivását megküldtem, kérem, kegyeskedjenek azt az eredményével együtt beküldeni, hogy a nyomandó példányok száma iránt tájékozhassam magam. Segesvárt, 1·98. április 26. Csulak Lajos.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kérjük mindazon t. előfizetőinket, kiknek előfizetése már lejárt, szíveskedjenek azt minél előbb beküldeni, nehogy a lapnak küldése fennakadást szenvedjen.**

— **Kinevezések.** Vármegyénk főispánja az Udvarhely járás: állatorvosi állásra ideiglenes minőségben Kondor Géza nagykanizsai lakost nevezte ki. — A belügyi m. kir. minister a bordosi anyakönyvi kerületbe anyakönyvessé Vass Gáspár okl. jegyzőt nevezte ki és a házasságtanyakönyv vezetésével a házasságkötésnél való közreműködés-t is megbízta.

— **Uj ügyvéd városunkban** Janosy Gyula, a marosvásárhelyi királyi táblának közelebbről nyugalmazott kir. ideiótáblai birója, Székely-Udvarhely székhelylyel a marosvásárhelyi ügyvédi kamara lajstromába mai naptól kezdődőleg felvétetett. — Szivből örülünk, hogy a kiváló tehetségű s nagy gyakorlati ismeretekkel biró, pontos, szorgalmas és munkás jogász épen városunk s vármegyénk jogkereső közönsége javára szándékozik szakértelmét érvényesíteni. Ajánljuk közönségünk figyelmébe.

— A **második fecske.** A tétesitendő udvarhelyvármegyei muzeum részére ukrini és jelenti Kovách István mérnök ur több darab kőkorszakbeli edényt kegyeskedett adományozni, melyeket a magyar délkeleti vasutak építése alkalmával gyűjtött össze és pedig: kőszerszámot, olajnacs töredéket, háló nehezéket, üveg- és kőgyöngyöket. Midőn ezeket a nyilvánosság előtt nyugtatványozom, egyuttal hálás köszönetet mondok a nemes adakozó urnak. Szó Gáspár, főgymn. igazgató.

— **Működési szinelődás.** Fényes sikerünek igérkezik a ma este megtartandó működési előadás. Kocsics Ilona szinésznő, a szabadkai szinház elsőrendű tagja, nem elégedvén meg az előadásban vállalt — tehetségéhez kicsiny — szereppel, prolog képen Kiss József „Szép Batóné" cz. költeményét és Ilosvai Hugó „Férjhez menjek?" cz. monologját is előadja. Az előadás iránt intelligens közönségünk is érdeklődik s igy a kettős jótékonyczél — melyet mult számunkban kitüntettünk — érdekében a legszebb sikert jósolhatjuk. Nem áll tehát azon — a szép czélok hátrányára — rossz akaratu hirresztelés, hogy vásrosunk művelt közönsége ez előadásról elmaradna akkor, midőn kulturális, helyi és általában vármegyei czélok ról van szó s szekért ösztönzni fáradt és működik egy lelkes működő kis csoport.

— **Ertesitgi.** A helybeli ev. ref. kollegiumban az éretségi vizsgálatok folyó évi junius 20. és 21-én dr Mozey Ödön főgondnok elnöklése mellett Jeszenik megtartva.

— **A helybeli jótékony nőegyesület** évi rendes közgyűlést folyó hó 15-én (vasárnap) d. u 3 órakor tartja meg az áll. felső leányiskola helyiségében, melyre a meghívók közelebbről szétküldetnek.

— **Csóka Sándor,** a keoskemétei szinház igazgatója 60 taghól álló kitünő társulatával a hó 9-én Déván utolsó előadást tart s mint 12-ik vásrosunkban is megkezdi működését. Vihary titkár a napokban megérkezik bérletgyűjtés végett a addig is bérlet-előjegyzések a »Székely-Udvarhely« kiadóhivatalban szedőkötetik. Kikuek bárorozott lakásuk van kiadó, saját érdekükben is jelentsek be lapunk kiadóhivatalába.

— **Pintér bácsi,** a helybeli kir. járásbiróság szorgalmas és munkás irnoka e hó 26 án ünepelt. Nagyvon éve, hogy a közpályára lépett s mintesonbórlaszi az akkor Magyarországon rettegett Patkó, Babócsa vidékén Bergán rablóbandák gyakran veszélyeztették életét. Részt vett az 1866-iki háborban s később Pozsonyktól s gyimesi határszélre, mint esendőrőrparancsnok lett kiküldve a legveszélyesebb határvidonlgás idejében s igy került 1873-ban a helybeli kir. járásbiróságoz, hol azóta becsülettel, alázatosan vidám kedélyével szolgál a kőrnek. Mi is gratulálunk a vig kurucznak!

— A **városi polgármester figyelmébe** A helybeli millennaris emlék-oszlop körül nem látszik a kikelet. Vagy nincs gazda? E vártjuk, hogy legalább fűmaggal behintessék, ha parkirozást nem akarnak.

— **Elszámolás.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara által indított mozgalom alapján iparfejlesztő bizottságunk nevében 125—897. szám alatt, a székely iparos ifjak segélyezése czéljából adakozásra felhivásokat bocsátottam volt ki. Ezen felhivás eredményében: 1. Gulyás Dániel, h. főszolgabíró nr gyűjtött 26 Ft 90 kr. 2. Helybeli mészáros ipartársulat gyűjtő ivén 11 frt. 3. Gáspár József, mészáros ipartársulati elnök ur által 1 frt. 4. Helybeli kalapos ipartársulat gyűjtő ivén 90 kr. 5. David Gergely kovács ipartársulati elnök ur által 4 frt 30 kr. 6. Benedek Imre főszolgabíró ur gyűjtő ivén 24 frt 20 kr. 7. Helybeli hitelszövetkezet által adott 5 frt. 8. Helybeli polgári önképtőkör által adott 10 frt. 9 Helybeli zálogkölcsön intézet által adott 25 Ft. 10. Helybeli borbély iparszövetkezet által adott 6 Ft 35 kr. 11. Mélt. Daniel Gábor orszgy. kepv. ur által adott 5 frt. 12. Udvarhelyvármegyei takarékpénztár által adott 10 frt. 13. Nagys. László Mihály orszgy. kepv. ur gyűjtő ivén 29 frt. 14. Helybeli iparfársulat által adott 8 frt. Összesen 159 frt 65 kr gyült és küldetett hozzám a mai napig be. Ezen összegeket annak átvétele után, annak kezelésére vállalkozott kereskedelmi és iparkamarának marosvásárhelyre elküldöttem. Azzalkodoknak ez úton is köszönetet mondva nagy lelkü adományozásukert, egyidejűleg arról ezutan számolok el. Sz.-Udvarhelyt, 1898. április hó 28-án. Gróf Haller János főispán, ipfb. elnök.

— **Meglőtte az öcsését.** Korondon e hó 29-én Kovács Mihály erdőőr a szobában fegyverét töltötte s véletlenül elsülte s közelében volt másfél éves Ferencz nevű öcscset annyira megsebesitette, hogy másnap hajnalban 3 órakor meghalt.

— **Szent György-n-pi kincskeresést** rögtönöztek april 24-ren czigányok éjjel Kis Oszlambfalván. Egy nehány jókedvű fiatal ember majdnem az egész falut elbolondította. A mezőn több helyen tüzet gyujtottak; imitálva a »pénzkigyulást« s csak ugy rohantak a »czigány« atyafiak az ingyen pénz után ásóval, kapával és vasvillákkal, melyet — „hogy a kigyult pénz el ne tünjék" — buzgón szurtak a földbe. A vidám finek jól mulattak a kapzsi és buta tömegen s ugyanilyen az egész ügyet bejáratták vélik, a dologban az a legérdekesebb, hogy a község érdemes birója vezette az ásós, kapás, vasvillás atyafiakat. Hogy pedig pénzt még sem találtak, — a gyengébbek kedvért — konstatálhatjuk.

— **Tüz és ügyviskosság.** Homoród Almás községben — mint levelezőnk irja — hét szegényosrsu földmives csőre, istállója e hó 25-én a kora esti órákban leégett. Csak a szélesenal volt szerencse, hogy a lakóházat megmenthették. A csendőrök is véletlenül épen a községben voltak s a nyomozást igy azonnal megindíthták. A gyanu egy Misi Rózsi nevű — már többször büntetett — asszonyra irányult, kit vallatóra fogtak s bezárták a község börtönébe. Az igy magára maradt asszony megszökaltan sok-szor ismételt gonoszságait, saját fejrevaló kendőjével felakasztotta magát. A tüzkár több ezer forintra megy s igen csekélyseg volt biztositva.

— **A kavicsbánya** Szent-Demeter községben öszszeomlott s három embert odatemetett, kik közül egy meghalt, egy pedig kisebb sérüléseket szenvedett s a harmadik sértetlenül kiszabadult. A vizsgálatot meginditották, hogy kideritsék ki fentelt mulasztás.

— **Csekefalván** a folyó évi februar 26-án rendezett hangverseny ugy erkölcsileg, mint anyagilag várakozáson felül sikerült. Bakcsuli 66 frt 5 kr. Felülfizetések: Nagy Ferencz 4 frt 70 krt, Wagner Vilmos 1 frt 70 krt. Jaeger József, Nagy Andras 70—70 krt. Lőrinczi Lina, Major Istvan, Mateli Andras, id. Major Ferencz, Nagy Elek 50—50 kr. Jóó Sándor 40 kr. Elekes György, László Gyula 30—30 kr. Kovács János, Harcsaszi István, Major Péter, Balogh Róza, Firtos Gergely 30—30 kr. Szabó Albertné, Bartók Albert, Gyarmathy János, Tar Miklós, Muszlak Béla, Bíhari Mór, Racz István, Tóth Vilmos, Korondi György, Demeter József, Fekete Benjamin, László Pál, László Pálné, Nagy Venczelné, Balint Dániel 20—20 krt. Bedo József, Racz Lajos, Izrael Izsák, Jakób Miklós, Rusz László, Nagy Miklós, Lőrinczi József, Tekonczia János 10—10 kr (Terszüke miatt késett. Szerk.)

— **Szerencsétlenség** Andras Istvánné Lövéte községi lakos april hó 24-en forrás szalérvel Besztercére ment vas szállitás végett s kocsis helyett a 14 éves Gál Istvánt alkalmazta. Visszatéréskor a »Rika-hegy tetején Andrásné leszált a szekérről, hogy a lejtőn levezesse a lovakat, a fiu pedig a szekéren maradt. A fogat elindulása utan egy sok közeli fölrepülésére a lovak megijdtek, az asszonyt leütöttek s elragadva a szekeret, fekvesztetten rohantak a rikai kőhidakig, hova betörtek és egy hirtelen fordulattal a szekeret felboritották. Az ervös szekeron volt Gál István a sok vas beszorittotta a sánczba s az okozott borzasztó zuzódások miatt azonnal meghalt. A szerencsétlen gyermek hulláját april 26-án este szallitották Lövétére, a mit sem sejtő bánatos szülők házához, honnan a község és vidék általános részvétevel temették el.

— **Kiadó lakás.** Egy 4 szoba, konyha, kamra, padlás, pincze és ahhoz tartozó kis kertből álló emeleti lakrész a szombatfalvi utczában kiadó. Értekezhetni Gyarmathy Ferencz ügyvédnél.

Cserepes Mózsibá levele Székely Están uramhoz.

II.

Tiszteet Están bá!

Éu biz azt gondolom, hogy kesd nem és fog választot irni nekem, mert a szeginy ember dógára nem es igen alitausk a nagy gazdák, kik inkább ugy es az urakka beszágetnek a falu ügyesbajos dógáró s még más egyebekrő es.

Na lássa asztat eértettem meg jól, a mit kesd ira nekem. Ádgya meg az Istea, hogy nem sajnálá ingem megtiszteeni levelivse. Igaz, hogy jó értesemsen es megirá, a miket keérdezsk.

Aszt szeretnném lássa, ha az egész ujságot ojan eértesemsen irnák, a hogy a kesd levele van irva, asat az ember jól es megeértí; nincsen eeczifrasva, mind az urak irassa, mivee biz eén nem es kénlódom, hogy eleóvassam, met ugy es bajasan eértem meg az uri iraás.

Hát tugygya kes, biz eén se szerotem, ha az más ember alátytya kárt csinál az élstemen, de nem es vagyok ojan a Zistennek legyen hálá, hogy eskéványnom a szégény ember pénzit ingyen. Asztág tugygya a jó Istea es, hogy az eén cselélem semmi 100 forintokrol nem fizet egyszér rossz bingyéer, met neki nincs es. Hogy es tudának azok a zurak ojan istenteleu törvényt csesenám, mivel az szégény embert ugy tugygyák kénozni.

A tennap hezzám jött Ábel komám, tugygya kes, az az ember a kitöö a kereszturi vásáron megvette kee azt a vájóér bornyut s ökesmo mondá, hogy erösen verékednek a taljjanyok a polákokka, vagy mik es a tengeren. Ebbőö ejszé, háboru lesszé, még Ábel komám azat mongya, hogy még a vésö emberoket es ceviszik, ojan tengerséges sok néppel tötik meg azokat az rusnya hajókat. Hát keetekuéé beszének a háborurőó?

Az este illogatúnk a korcsomába s beszéélék a háboruí, hát etczer nagy jajgatást hallunk a szomszédba, hol egy leányo'sk a lámpásba olajat töötett s a sistea tugygya, hogy meggyul a kezére az olaj, még a támpás es szerlemsut, ugy eslötte magát az olaj. Sa szégény leányoska lauggi vaálva futott az utra, a hol el es esett. Alig tudók elötni rajta a tüzet, de ugy es előgett, hogy ejsze meg se marad.

Hát keetek eevették má mná da töröbnzát? Mú es eevettük bká Istenuek.

Kévánom, hogy agygyon istea keetekné es jó áádást.

Cserepes Mózes,
zaptafali gazda.

CSARNOK.

Utolsó rózsa.

(Moore Tamás.)

Utolsó rózsa az e nyáron,
Virulni maradt egymaga,
Mig annyi kedves társa régen
Elpusztult már, elhervada.
Családjából nincs egy virág sem,
Egy rózsabimbó sincs közel,
Mely viszonozná pirulását,
Vagy ő vele sóbajtna fel.

Nem hagylak itt, te árva, téged,
Hogy lassan hervadj száradon,
Ha kedvesid mind elmenének,
E földhöz tőged még mi vou?
Most már szivesen szerte szórom
E helyen minden szirmodat,
Hogy meghalt társaid körében
Aludhasd örök álmodat.

Követlek én is nem sokára,
Ha a barátság megtörik,
A szeretetnek koronája
Elvesszi fényes gyöngyeit,
Ha elhagyott a kit szerettünk
És nincsenek már hü szivek,
Kinek vón' kedve tovább élni
E zord világon, ob kinek?

(Angolból)

Pál Ernő.

Szerkesztő üzenetek.

Cs. L. Segesvár. Szivesen látjuk.

„A mi szocsiálizmusunk" czimü megkezdett vezérczikkünket a jövő számban folytatjuk s tobb beérkezett és kimaradt közlemenye is akkor reflektálunk.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

HIRDETÉSEK.

Faeladás Máréfalván.

A máréfalvi róm. kath. templom cseréjében 150 szál igen szép deszkának is alkalmas cserefa és nagyobb mennyiségű bükk tűzifa **1898. május 8-án d. u. 2 órakor** nyilvános árverés utján eladatik.

A további feltételek a róm kath papi hivatalnál megtekinthetők.

Máréfalva, 1898. április 28-án.

Holló András, plebános. **Péter Jakab,** megyebíró.

Van szerencsém Székely-Udvarhely város és vidéke melyen tisztelt közönségének becses tudomására hozni, hogy végezve a m. kir. technologiai iparmuzeum elektro technical tanfolyamát **Székely Udvarhelyen a Kossuth-utcza 44. ház sz. alatt elektro technikai és géplakatosi** műhelyt, nyitottam.

Hol is elvállalom a **villanyos világítás berendezését, villamháritók, telephonok és villamos csengők felállitását, muszerek kijavitását,** valamint **épületek vasalását, gazdasagi és varró gépek** kijavitását és e szakmába vagó barminemü munkalatokat.

Tájékoztató költségvetéssel készséggel szolgálok. Teljes tisztelettel

Panajoth Albert,
electromechanikus és géplakatos.

Üzlethelyiség változtatás!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy **butor raktáromat f. év. április hó 24-től** az ev. ref. templom mellől **az ev. ref. kollégium épületébe,** (a község hitelszövetkezet helyébe) helyezem át, hol mindenféle butorok a legolcsóbb árban kaphatók. Továbbá elvállalok mindenféle kárpitos munkákat, ugymint: Divánok, ottománok, gárnitürák, matráczok és roletták készítését vagy javitását. Továbbá lakások tapetázását (papir tapetával), szakszerü elkészitését felelősség mellett.

A n. é. közönség eddigi bizalmát köszönve és ezt továbbra is kérve, maradtam

tisztelettel

RUDOLF JÓZSEF.

Minták a vidékre bérmentve!

Árverési hirdetmény.

Alulirott községi elöljáróság közhirré teszi, hogy folyó év április 23-án egy öt évesnek látszó szürkeszőrü kancza fellogatott, ennek nyilvános árverezése **folyó év junius 3-án d. e. 10 órája** Bikafalva község házához tüzetett ki, a mikor is készpénz mellett a legtöbbet igérőnek el fog adatni, esetleg a kikiáltási áron alól is.

Bikafalva, 1898 april 28.

Ferenczy Lajos, körjegyző. **Lukácsfy Gyula,** k. biró.

Az

erdélyi hegyi borok

TEUTSCH B. JÓZSEF

pincéjéből

(Segesvárt, Erdélyben)

Árjegyzék kivonata:

Nagy-Küküllőmenti 1896-beli	1 liter	36 kr.
Marosmenti	1 liter	40 kr.
Kis-Küküllőmenti	1 liter	42 kr.
Bolkácsi	1 liter	60 kr.
Dánosi	1 liter	65 kr.

üveg nélkül. Az üvegekért 7 kr fizetendő és ugyanez árban tisztán kimosva visszavétetnek.

Főraktár: **GÁL JÁNOS** füszer- és csemegekereskedésben **Székely-Udvarhelyt** (Kossuth-utcza).

Kiadó korcsma és bolthelység.

Kápolnás-Oláhfaluban az állami utt melletti fekvő egy **Kassay Károlyné** tulajdonát képező **5 szobás korcsma és bolthelyiség ital, dohány és só árulást joggal együtt több évre haszonbérbe kiadó.**

Értekezhetni ott helyben a tulajdonossal.

Eisert Godofréd

festő, vegyészeti-, tiszlitö- és nyomtatóintézete

Alsó-Galberge u. 5. l. sz. **Segesvárt,** Alapittatott: 1851-ben.

Mindennemü női és férfi ruhákat egészben, szétbontás nélkül, béléssel együtt stb. **fest és vegyészileg tisztít** s igy uj állapotba hoz.

Vegyészileg tisztít s mos **női, férfi** és **gyermek ruhaneműeket, butorszövetek, asztali és ágyteritők, smyrna és brüsszeli s ónyegek- s nyakkendoket schawlok, himzett ruhak és paszomántokat.**

Minta szerint festi selyemruhákat, chasmir-, plüsch, bár-ony-, tévgyapjú-, gyapott- és disz-szövetek-, eső- és napernyők és valódi csipkéket, függönyöket gardinák és szalagokat minden kigondolhato szinben. Hatáleset alkalmakor gyors és pontos szállitás. 8—25.

Tiszta, zamatos, asztali-, pecsenye- és csemegeborok

ÁRJEGYZÉKE.

		Hordókban bekötött-ként 1 literes	Palaczkokban 0.5 literes
Asztali	1896. évi	24.—	—
Finom asztali	1895. „	26.—	—.38
Pecsenye	1892. „	28.—	—.42
Kitűnő gyöngye	1892. „	30.—	—.44
Marosmenti	1890. „	32.—	—.46
Bakator (magyarádi)	1888. „	47.—	—.62 —.32
Olasz Riszling	1888. „	47.—	—.62 —.32
Traunai	1890. „	52.—	—.65 —.34
Leányka	1890. „	62.—	—.75 —.38
Schiller (piros)	1896. „	26.—	—.38 —.—
Rüdesamli Lóuhard F. püspök hagyatékából	1896. „	32.—	—.45 —.—
Riszling Lóuhard F. püspök hagyatékából	1895. „	45.—	—.— —.—
Cognac		260.—	3.— 1.60
Székely pezsgőalinka		40.—	—.60 —.—

Borok megizlelhetők itteni pincéinkben és raktári árakon megrendelhetők:

Székely-Udvarhelyt: Gergely János, Székely-Keresztúron: Gergely János, Szentgyörgy: Gergely és Szőke László. Parajdon: Moldovan Miklós, Zsigmond Sándor. Baróthon: Dániel Ferencz.

Árjegyzékkel kivánatra szolgálunk.

Székely Borkereskedés R. Társ. Sz.-Keresztúron.

Minden második sorsjegy nyer.

Legnagyobb nyeremény

EGY MILLIÓ KORONA.

100000 sorsjegy, 50000 nyeremény.

Első huzás 1898. május 11. és 12-én

Első osztályu sorsjegyek ára:

Egész sorsjegy	6 frt	Negyed sorsjegy	1 frt 50
Fél sorsjegy	3 frt	Nyolcad sorsjegy	75

Eredeti árban, **postaköltség felszámitása nélkül** kapható:

Csillag K. R. órásüzletében

Székely-Udvarhelyt (vármegyeház).

BOR

valódi szőlőléből, különböző minőségekben

csakis

FERNENGEL GYULA

jóhirü pincéjében Székely Udvarhelyt (Kossuth-utcza) kapható a következő árakban: Literenként 30 krtól 1 frt 20 krig, 5 literen fel ül 26 krtól 1 frt 10 krig. Nagyban adó nélkül 55 lit. hordókban hektónként 20 frtól 88 frtig.

Részletes árjegyzék s mintáik ingyen és bérmentve.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háztartási eszközöket az idő megpróbáltatának, mert már több mint 27 év óta megbizható, fájdalomcsillapitó bedörzsölésekét alkalmazták khevenyének, csataná, tagszaggatásnál és meghülésekná és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Linament elnevezése alatt, nem tikkos szer, hanem igazi népszerü háziszer, melynek egy háztartásban sem szabna hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üregenként árban magának minden gyógyszertárban beszlelhen van; főraktár: Török József gyógyszerészénél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert sok hasonlóbbtárkká utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony" védjegy és Richter czégnyelve nélkül mint nem valódit utasitsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállitók, RUDOLSTADT.

Kaphato Székely-Udvarhelyt Nagysolymosi Koncz Armin gyógytárban.

Szám 8435 – 1898.

Pályázati hirdetmény.

Darócz nagyközségben a község jegyző állás nyugdijazás folytán üresedésbe jöven, ezen állásra pályázatot nyitok. Javadalmazás: törzsfizetés 400 frt, lakbér 50 frt, irodai átalány 50 frt, faizás és legeltetés mennyiségi ottani birtokost illeti. Magán munkálatokért a szabályrendeletben meghatározott díjak.

Felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-ában előirt okmányokkal felszerelt kérvényeiket **ez évi május hó 10-ig** hozzám adják be.

A választás Darócz községben ez évi május 11-én d. e. 10 órakor fog megtétetni.

Okland, 1898. április 14-én.

Benedek Imre,
főszolgabiró.

UJ! KÖZPONTI SZÁLLODA UJ!

Megnyitás 1898. május 1-én. **SZÉKELY-UDVARHELYT.** Megnyitás 1898. május 1-én

ÚJ SZÁLLODA!
Mérsékelt áru szobák!
Rendes omnibusz-járat a vasuthoz!

KÁVÉHÁZ!
Valódi kőbanyai sör poharankánt!
Kitűnő pilsenl sör palaczkokban!

VENDÉGLŐ!
Kitűnő konyha!
Valódi erdelyi borok!

A legkényesebb igenyket is kielégitő modern berendezéssel 1898. évi május hó 1-én Székely Udvarhelyt, a Főtéren (Felsőpiacz-sor Kassay-féle ház)

KÖZPONTI SZÁLLODÁMAT

megnyitom s az utazó közönség rendelkezésére állok megfelelő szamu egészséges és kényelmes szobakkal.

Ajánlom továbbra is a n. é. helyi és vidéki közönség szives figyelmébe elismert kitünőségü konyhámat, melyből ugy helyiségemben, mint házhoz hordva, havi előfizetés mellett ezután is készséggel szolgálok reggeli, tizórai villás reggeli, ebéd, uzsonna és vacsora alkalmakra tisztán és ízletesen készitett ételemeket.

Társas ebédek, vacsorák a legelőnyösebb árban.

A n. é. közönség eddigi pártfogását megköszönve s azt jövőre is kérve, vagyok kész szolgálattal

Walter Vilmos,
a „Központi szálloda" tulajdonosa.

Nyomatott s kiadó tulajdonos Ferenczi Tal könyvnyomdájában Székely Udvarhelyt, 1898.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár - Minden jog fenntartva! - EPA Cluj-Napoca.